

Onderzoeksprotocol

Datum 21 oktober 2024

Status vastgesteld

Inhoudsopgave

1	Algemene uitgangspunten.....	3
1.1	Wettelijke grondslag Rekenkamer.....	3
1.2	Missie en visie Rekenkamer	3
1.3	Organisatie Rekenkamer	4
1.4	Budget Rekenkamer	4
2	Rekenkameronderzoek.....	5
2.1	Onderzoeksproces	5
2.2	Kwaliteitscriteria onderzoek Rekenkamer.....	6
2.3	Onderwerpselectie.....	6
2.4	Selectiecriteria	7
2.5	Onderzoeksprogramma.....	8
2.6	Vooronderzoek en onderzoeksvoorstel	8
3	Uitvoering onderzoek	10
3.1	Startgesprek.....	10
3.2	Regels uitvoering onderzoek	10
3.3	Dossiervorming.....	10
3.4	Archivering	11
3.5	Samenwerking met externen.....	11
3.6	Rapportage.....	11
3.7	Nota van bevindingen.....	12
3.8	Ambtelijk hoor en wederhoor.....	12
3.9	Bestuurlijk rapport.....	12
3.10	Bestuurlijk wederhoor.....	12
3.11	Eindrapport met nawoord Rekenkamer.....	13
3.12	Publicatie.....	13
3.13	Persbericht.....	13
3.14	Gemeenteraadsbehandeling	13
3.15	Gemeenteraadsvoorstel	14
3.16	Agendering in de Gemeenteraad.....	14
	Bijlage 1 Reglement van Orde en Vergadering	15
	Bijlage 2 Gedragscode	17
	Bijlage 3 Rekenkamer en de AVG.....	19
	Bijlage 4 Concept rooster van aftreden.....	20

1 Algemene uitgangspunten

1.1 Wettelijke grondslag Rekenkamer

Sinds april 2002 kent de gemeente Lingewaard de Rekenkamerfunctie; eerst in de vorm van een gemeentelijke rekeningcommissie en vanaf 1 januari 2005 als Rekenkamercommissie. Op 1 december 2023 is de laatste Verordening Rekeningkamer Lingewaard in werking getreden: [Verordening Rekenkamer Lingewaard 2023 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#). Met deze verordening voldoet de gemeente Lingewaard aan de Wet Versterking decentrale Rekenkamers en is er een Rekenkamer ingesteld in plaats van een Rekenkamercommissie.

Een gemeentelijke Rekenkamer heeft volgens de Gemeentewet de taak om doeltreffendheids-, doelmatigheids - en rechtmatigheidsonderzoek uit te voeren naar het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

Begripsomschrijvingen	
Doeltreffendheid	Voldoet het resultaat van het beleid aan wat er werd beoogd en zijn de gestelde beleidsdoelen verwezenlijkt?
Doelmatigheid	Zijn de nagestreefde beleidsdoelen tegen zo gering mogelijke kosten bereikt?
Rechtmatigheid	Voldoet de uitvoering van het beleid aan de geldende wet- en regelgeving?

In de artikelen 81a tot en met 81o en 182 tot en met 185 van de Gemeentewet zijn naast de taak, ook de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van een gemeentelijke Rekenkamer vastgelegd (zie bijlage I). De (verplichte) Verordening op de Rekenkamer Lingewaard 2023 is aanvullend op de Gemeentewet en gaat onder andere in op de benoeming van de leden, hun vergoeding, de werkwijze en het budget van de Rekenkamer.

De Gemeentewet schrijft een Reglement van Orde en Vergadering voor. Daar is door de Rekenkamer Lingewaard een gedragscode aan toegevoegd (zie bijlage I en II). Deze documenten zijn na vaststelling ook na te lezen op de website van de Rekenkamer Lingewaard: www.Rekenkamerlingewaard.nl.

Dit onderzoeksprotocol beschrijft op welke wijze de Rekenkamer concreet invulling geeft aan de bepalingen uit de Gemeentewet en de Verordening.

1.2 Missie en visie Rekenkamer

De missie van de Rekenkamer Lingewaard is dat zij wil bijdragen aan (verdere) verbetering van presteren en functioneren van de gemeente Lingewaard. Dit doet ze door aanbevelingen te formuleren op basis van doelmatigheids-, doeltreffendheids-, en rechtmatigheidsonderzoek, met een focus op onderwerpen die dicht bij de burgers van Lingewaard staan. Zij wil een kritische en toetsende Rekenkamer zijn. Dit betekent dat ze zich niet alleen wil focussen op de rechtmatigheid en doelmatigheid van het gemeentelijk handelen, maar ook op de bredere maatschappelijke effecten van het beleid.

De visie van de Rekenkamer is dat zij onderzoek doet *wat ertoe doet*.

Daarom wil zij betrokken zijn bij de samenleving en toegankelijk zijn voor inwoners. De Rekenkamer beschouwt een goed contact met de raad als een belangrijke voorwaarde voor het functioneren. De input van de raad is van groot belang om onderzoeksthema's te selecteren. De Rekenkamer streeft er daarbij naar toegankelijke rapporten en producten op te stellen. De raad moet de Rekenkamerrapporten optimaal kunnen benutten.

1.3 Organisatie Rekenkamer

De voorzitter van de Rekenkamer zit de vergaderingen van de Rekenkamer voor en is vertegenwoordiger en woordvoerder van de Rekenkamer voor interne en externe partijen, waaronder de Gemeenteraad. De overige leden van de Rekenkamer hebben ook contact met interne en externe partijen, denken inhoudelijk mee over het onderzoek en helpen richting te geven aan het onderzoeksprogramma. De Rekenkamer wordt bij de uitoefening van haar functie ondersteund door een secretaris-onderzoeker. De secretaris-onderzoeker heeft onder andere de regie over de uitvoering. Een specifieke taakomschrijving van alle rollen binnen de Rekenkamer staat in het de verordening Rekenkamer 2023.

De Rekenkamer komt in beginsel viermaal per jaar of zoveel als nodig is bij elkaar. De voorzitter kan op verzoek van ten minste één van de leden of wanneer de omstandigheden daar aanleiding toe geven, extra vergaderingen uitschrijven. De regels met betrekking tot de Rekenkamervergaderingen staan in het 'Reglement van Vergadering 2024'.

1.4 Budget

Het budget van de Rekenkamer wordt door de Gemeenteraad vastgesteld. De Rekenkamer is vervolgens zelfstandig bevoegd uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken. Deze zelfstandigheid van de Rekenkamer ten opzichte van de Gemeenteraad en het college van B&W is een waarborg voor een onafhankelijke uitvoering van haar taak. De Rekenkamer legt jaarlijks in een jaarverslag verantwoording af over de baten en lasten én de uitgevoerde werkzaamheden van het voorgaande jaar. Het jaarverslag dient elk jaar vóór 1 april ter kennisname aan de Gemeenteraad te worden gestuurd.

2 Rekenkameronderzoek

2.1 Onderzoeksproces

De Rekenkamer voert onderzoek uit dat is gericht op de wijze waarop het gemeentebestuur (college van B&W én Gemeenteraad) haar taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden invult.

Het onderzoek van de Rekenkamer bestaat uit verschillende fasen:

- a. Onderwerpselectie;
- b. Vooronderzoek;
- c. Uitvoering;
- d. Rapportage;
- e. Publicatie;
- f. Raadsbehandeling.

Het gehele onderzoeksproces wordt grafisch weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Fases Rekenkameronderzoek

2.2 Kwaliteitscriteria onderzoek Rekenkamer

Bij de uitvoering van onderzoek hanteert de Rekenkamer onderstaande kwaliteitscriteria.

Kwaliteitscriteria	Toelichting
Zorgvuldigheid	Feiten in het rapport moeten kloppen en gevalideerd zijn.
Objectiviteit	Een objectieve (niet vooringenomen) en gedegen (methodisch consistente) analyse van de data.
Transparante oordeelsvorming	Een beoordeling van de data aan de hand van een normenkader. Bevindingen, conclusies en aanbevelingen vloeien op navolgbare wijze voort uit het onderzoekswerk en deze doen recht aan de geconstateerde feiten.
Onafhankelijkheid	De Rekenkamer bepaalt zelfstandig welke onderzoeken er worden ingesteld, formuleert de probleemstelling, stelt de onderzoeksopzet vast, stelt de conclusies vast en stelt de aanbevelingen vast en bepaalt op welke wijze hierover wordt gepubliceerd.
Bruikbaarheid van de onderzoeksresultaten	De conclusies en aanbevelingen uit de onderzoeksbevindingen geven oplossingsrichtingen weer voor soortgelijke beleids- en beheersituaties en dienen voor de Gemeenteraad ter ondersteuning van de eigenstandige politieke besluitvorming.
Raadsgerichtheid	De onafhankelijke positie van de Rekenkamer staat voorop, maar bij de selectie van onderwerpen wordt input vanuit de Gemeenteraad meegewogen en de Gemeenteraad zal op diverse momenten in het onderzoeksproces door de Rekenkamer geïnformeerd worden.
Constructiviteit	De Rekenkamer wil bijdragen aan de kwaliteit van het lokale openbare bestuur. Zij stelt zich dan ook constructief op, houdt rekening met de context en heeft oog voor de haalbaarheid van de aanbevelingen.

2.3 Onderwerpselectie

Ten behoeve van de onderwerpselectie heeft de Rekenkamer overleg met de raadsfracties om een beeld te krijgen van de onderwerpen die van belang zijn voor de Gemeenteraad. Ook monitort de Rekenkamer de bestuurlijke en ambtelijke voortgang van beleidsvoorbereiding, -ontwikkeling en -uitvoering. Dit gebeurt aan de hand van documenten zoals raadsverslagen, collegenota's, programmabegrotingen, jaarstukken en commissiestukken. Daarnaast worden de maatschappelijke agenda en landelijke ontwikkelingen gevolgd die van invloed kunnen zijn op de gemeentelijke organisatie en middelen. Vakbladen, kranten, rapporten van de afdeling Onderzoek en Statistiek en contacten met andere Rekenkamers in het land vullen de informatie verder aan.

De Lingewaardse burgers of organisaties kunnen voorstellen doen voor onderwerpen, bijvoorbeeld via de website van de Rekenkamer. Onderwerpen die door burgers of organisaties worden aangedragen komen op een groslijst te staan en worden in ieder geval bij de onderwerpselectie meegewogen. De Rekenkamer probeert burgers en organisaties actief uit te nodigen om onderwerpen aan te dragen. Middelen daartoe zijn de website van de Rekenkamer en het bevragen van burgers via de social media van de gemeente.

De Gemeenteraad kan een verzoek aan de Rekenkamer doen om een onderzoek uit te voeren naar een door de Gemeenteraad aan te dragen onderwerp of kwestie. Doordat deze mogelijkheid uitdrukkelijk in de Gemeentewet is genoemd, wordt er een bepaald gewicht toegekend aan een dergelijk verzoek van de Gemeenteraad. In de Verordening op de Rekenkamer is geregeld dat dit verzoek door middel van een besluit van de Gemeenteraad ingediend moet worden bij de Rekenkamer. De griffier draagt zorg voor het doorgeleiden van dit verzoek aan de Rekenkamer. De Rekenkamer bericht vervolgens de Gemeenteraad of en zo ja op welke wijze aan dat verzoek wordt voldaan.

Als de Rekenkamer een Gemeenteraadsverzoek niet honoreert zal dit, deugdelijk onderbouwd, schriftelijk aan de Gemeenteraad worden medegedeeld. Ook als het verzoek deels wordt gehonoreerd zal de Rekenkamer de Gemeenteraad informeren welke (onderzoeks)vragen wel en welke (onderzoeks)vragen niet onderzocht zullen worden. Zodoende wordt de verwachting van de Gemeenteraad met betrekking tot het Rekenkameronderzoek afgestemd op de mogelijkheden van de Rekenkamer om een bepaald onderwerp te onderzoeken.

De Rekenkamer hanteert bij de beoordeling van een Gemeenteraadsverzoek, naast een aantal selectiecriteria die zij voor al haar onderzoeken gebruikt (zie tabel 2.2), een aantal aanvullende criteria:

Het verzoek moet een persoonlijk en (partij)politiek belang overstijgen;

- Het verzoek dient ondersteund te zijn met een deugdelijke motivering over het belang;
- Het verzoek dient een duidelijke onderzoeksvraag te bevatten;
- Het onderzoek moet tot een duidelijk leereffect voor het bestuur en de organisatie kunnen leiden.

2.4 Selectiecriteria

De Rekenkamer streeft er naar om bij de keuze van onderwerpen voor onderzoek een zo groot mogelijke bijdrage te kunnen leveren aan haar missie, afgezet tegen de beschikbare onderzoekscapaciteit. Bij de keuze van onderzoeksonderwerpen hanteert de Rekenkamer daarnaast een aantal selectiecriteria.

Selectiecriteria	Toelichting
Maatschappelijk belang	Heeft het beleid (beleidswijziging) effect op de belangen van grote groepen mensen? Is er sprake van een groot maatschappelijk risico (risico voor de gemeente of burgers)?
Financieel belang	Hoe groot is de omvang van het betreffende beleidsbudget? Bestaat het risico dat de gemeente een aanzienlijk financieel nadeel leidt?
Passendheid	Past het onderwerp binnen de taakopdracht, de missie, de doelstellingen en de bevoegdheden van de Rekenkamer en heeft het onderwerp de duurzame aandacht van de Gemeenteraad?
Toegevoegde waarde	Levert het onderzoek informatie op die niet uit andere bronnen verkrijgbaar is of op een meer eenvoudige wijze te verkrijgen is?
Opportuniteit	Is het een geschikt moment om het onderzoek naar het onderwerp uit te voeren? Is het geen onderwerp (meer) van politieke besluitvorming?

2.5 Onderzoeksprogramma

De fase van onderwerpselectie wordt afgesloten met een lijst met mogelijke onderwerpen van onderzoek. Op basis van deze lijst kiest de Rekenkamer onderwerpen van onderzoek die aansluiten bij de taak en missie van de Rekenkamer. De onderzoeksonderwerpen worden opgenomen in het onderzoeksprogramma van de Rekenkamer. Het onderzoeksprogramma wordt jaarlijks opgesteld.

Het onderzoeksprogramma kan bestaan uit een meerdere typen onderzoek. In ieder geval wordt een aantal grote onderzoeken opgenomen in het onderzoeksprogramma. Dit aantal is afhankelijk van het beschikbare budget en de beschikbare capaciteit. Daarnaast kan vanuit kosten- en effectiviteitsoogpunt het onderzoeksprogramma gevuld worden door:

- Een QuickScan, met als doel het snel onder de aandacht brengen of agenderen van een onderwerp bij de Gemeenteraad.
- Een brief aan de Gemeenteraad waarin deze wordt geattendeerd op risico's of een mogelijk probleem in de toekomst.
- Het uitvoeren van een review van onderzoek dat al door anderen is verricht (bijvoorbeeld 213a-onderzoeken).
- Onderzoek verricht in samenwerking met de Algemene Rekenkamer of andere lokale Rekenkamers, ten behoeve van het analyseren van de lokale doeltreffendheid of doelmatigheid van landelijk beleid. Door deze samenwerking kunnen benchmarks opgesteld worden, waardoor de gemeente Lingewaard haar eigen functioneren kan vergelijken met dat van andere gemeenten.
- Kwalitatief onderzoek gericht op het verkrijgen van kwalitatieve gegevens zoals bijvoorbeeld beschrijvingen van situaties. Omdat sommige relevante gegevens niet in getallen gevat kunnen worden is het in die gevallen noodzakelijk om (aanvullend op de kwantitatieve data) kwalitatieve data te verzamelen. Ook is in veel gevallen kwalitatief onderzoek passender bij het onderzoeksonderwerp dan kwantitatief onderzoek.
- Andere kleinere onderzoeken.

De Rekenkamer streeft ernaar om vrije ruimte in het onderzoeksprogramma te reserveren. Gedurende de uitvoering van het onderzoeksprogramma kunnen namelijk onderwerpen in de actualiteit komen die voor Rekenkameronderzoek in aanmerking komen. Daarmee wordt beoogd om op zinvolle besluitvormingsmomenten de Gemeenteraad van aanvullende inzichten te kunnen voorzien.

Het onderzoeksprogramma wordt voorbereid door secretaris-onderzoeker. Voordat de Rekenkamer het onderzoeksprogramma vaststelt, wordt het voorgelegd aan de Gemeenteraad ter consultatie. Het onderzoeksprogramma wordt jaarlijks vóór 1 april door de Rekenkamer vastgesteld. Het programma wordt hierna ter kennisname aangeboden aan de Gemeenteraad, het college van B&W het directieteam en de griffie. Ook wordt het op de website van de Rekenkamer geplaatst.

2.6 Vooronderzoek en onderzoeksvorstel

Na vaststelling van het onderzoeksprogramma, start de Rekenkamer met de voorbereiding van de uitvoering van het onderzoek. Ten behoeve van de onderzoeksopzet wordt door, of onder verantwoordelijkheid van, de onderzoeker- secretaris een vooronderzoek verricht. In dit vooronderzoek wordt het onderwerp nader afgebakend, worden relevante documenten bestudeerd en eventueel een aantal oriënterende gesprekken met betrokken ambtenaren of bestuurders gevoerd. Het vooronderzoek mondt uit in de onderzoeksopzet die wordt vastgelegd in een onderzoeksvorstel. Dit onderzoeksvorstel geeft antwoord op de vragen *waarom, wat, hoe, door wie* en *wanneer* onderzocht gaat worden. Het onderzoeksvorstel omvat in elk geval de onderdelen Aanleiding en achtergrond, Probleemstelling en Deelvragen onderzoeksopzet en Organisatie en planning.

De methode van onderzoek is afhankelijk van het onderzoeksonderwerp. Gelet op het karakter van Rekenkameronderzoeken kan het gaan over bijvoorbeeld:

- literatuur- en dossieronderzoek;
- individuele- of groepsinterviews;
- raadplegen externe deskundigen (bijvoorbeeld via de Delphi-onderzoeksmethode waarbij de mening van een groot aantal experts wordt gevraagd over een onderwerp waar nog consensus over is);
- casestudy;
- beleidstheorie analyse;
- benchmarking; netwerk- en stakeholdersanalyse.

Het concept-onderzoeksvoorstel wordt vóór de start van het onderzoek aan de Gemeenteraad gestuurd met het verzoek om eventuele suggesties en aanvullingen kenbaar te maken. Ook wordt het concept-onderzoeksvoorstel ter kennisname aan het college van B&W toegezonden. De toezending van het concept-onderzoeksvoorstel vormt de formele aankondiging van het onderzoek. Naar aanleiding van de ontvangen reacties van de Gemeenteraad, kan het concept- onderzoeksvoorstel worden aangepast en vastgesteld. De Rekenkamer koppelt terug hoe zij met de reacties is omgegaan. Nadat het onderzoeksvoorstel door de Rekenkamer is vastgesteld kan, op verzoek van de Gemeenteraad, door de Rekenkamer de probleemstelling en de onderzoeksvragen worden toegelicht in de betrokken commissies of aan de fractiespecialisten van de Gemeenteraad.

3 Uitvoering onderzoek

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau en/of de secretaris-onderzoeker. Vooraf aan het onderzoek stelt de Rekenkamer een passend normenkader op en vast. De Rekenkamer wordt tijdens de Rekenkamervergaderingen geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek.

3.1 Startgesprek

Voorafgaand aan de feitelijke start van het onderzoek vindt een startgesprek plaats met de ambtelijk verantwoordelijk leidinggevend(en) en, indien gewenst, met de betrokken leden van het college van B&W. In het startgesprek worden de aanleiding, de opzet en eventueel het normenkader besproken. Met de ambtelijk verantwoordelijken worden afspraken gemaakt over de planning, de medewerking van de ambtelijke organisatie, de geheimhoudingsplicht en wijze waarop met gegevens wordt omgegaan en wie het aanspreekpunt is vanuit de ambtelijke organisatie. Bij inhuur van externen zal ook aangegeven worden door welke onderzoekers, van welk onderzoeksbureau de Rekenkamer wordt bijgestaan.

3.2 Regels uitvoering onderzoek

De Rekenkamer hanteert de volgende regels tijdens de uitvoering van het onderzoek:

- Elk onderzoek heeft de secretaris – onderzoeker als contactpersoon.
- Aan de hand van het onderzoeksvoorstel wordt bepaald of er tijdens het onderzoek extra maatregelen moeten worden genomen in het kader van de AVG (zie ook bijlage V).
- Tijdens het onderzoek koppelt de onderzoeker-secretaris regelmatig terug naar de voorzitter en alle leden van de Rekenkamer over de inhoud en de voortgang.
- De Rekenkamer kan onderzoek in eigen beheer of in samenwerking met externe bureaus uitvoeren.
- Als er gesprekken gevoerd moeten worden met het college van B&W of Gemeenteraadsleden is de voorzitter van de Rekenkamer of minimaal één van de leden aanwezig.
- De Rekenkamer als geheel beslist over de definitieve vraagstelling, inhoudelijke keuzes binnen het onderzoek en conclusies en aanbevelingen.
- De leden van de Rekenkamer beoordelen de uiteindelijke rapportages (nota van bevindingen, bestuurlijk rapport en eindrapport).
- Van alle gesprekken/interviews met betrokkenen worden conceptverslagen gemaakt, die ter goedkeuring aan de betrokkenen worden voorgelegd.
- Goedgekeurde verslagen worden niet integraal opgenomen in het nota van bevindingen, maar zijn onderdeel van het onderzoeksdossier.
- Het onderzoeksdossier is vertrouwelijk.
- Tijdens het onderzoek is de Rekenkamer richting de ambtelijke organisatie (actief) open in de methoden die zij hanteert en de procedures die zij volgt.

3.3 Dossiervorming

Gedurende het onderzoek wordt door het onderzoeksteam een onderzoeksdossier aangelegd en bijgehouden. In dit dossier worden in ieder geval de volgende documenten opgenomen:

- het door de Rekenkamer vastgestelde onderzoeksvoorstel en schriftelijke reacties hierop;
- bij inhuur van externen de betreffende offertes van de onderzoeksbureaus;

- gespreksverslagen en verslagen van eventuele expertmeetings of raadpleging van externe deskundigen;
- tussentijdse relevante notities met betrekking tot de dataverzameling en analyse;
- de door de Rekenkamer vastgestelde nota van bevindingen;
- het door de Rekenkamer vastgestelde bestuurlijke rapport;
- schriftelijke reacties met betrekking tot het ambtelijke en bestuurlijke hoor en wederhoor;
- nawoord van de Rekenkamer;
- aanbiedingsbrief;
- persberichten;
- Gemeenteraadsvoorstel en Gemeenteraadsbesluiten.

Bij de archivering van het onderzoeksdossier houdt de Rekenkamer zich aan de werkinstructies van de gemeente Lingewaard en aan de termijnen die de Archiefwet stelt. De dossiers zijn niet toegankelijk voor derden. Voor inzage in het dossier dient een verzoek te worden ingediend bij de secretaris - onderzoeker. Dergelijke verzoeken zullen conform de Wet Open Overheid (WOO) beoordeeld worden. Om vrije en oprechte gesprekken tussen interviewers en geïnterviewden te kunnen waarborgen, stelt de Rekenkamer Lingewaard zich op het standpunt dat alle interviews en interviewverslagen vertrouwelijk zijn. Om die reden werken wij niet vrijwillig mee aan openbaarmaking hiervan.

3.4 Archivering

Bij de archivering van het onderzoeksdossier houdt de Rekenkamer zich aan de werkinstructies van de gemeente Lingewaard en aan de termijnen die de Archiefwet stelt. De dossiers zijn niet toegankelijk voor derden. Om goede en waarheidsgetrouwe bevindingen te kunnen verkrijgen, is het nodig dat belanghebbenden, waaronder maar niet uitsluitend nadrukkelijk gerekend ambtenaren die in dienst van de gemeente Lingewaard werkzaam zijn, erop kunnen vertrouwen dat hun uitspraken niet op persoon herleidbaar zijn. Hiermee voorkomen we dat eventueel onwelgevallige uitspraken consequenties kunnen hebben voor het functioneren of de carrièreontwikkeling van de betrokken personen en/of dat andere belangen geschaad worden.

Voor inzage in het dossier dient een verzoek te worden ingediend bij de secretaris-onderzoeker. Dergelijke verzoeken zullen conform de Wet Open Overheid beoordeeld worden.

3.5 Samenwerken met externen

Wanneer er wordt samengewerkt met externe onderzoeksbureaus dan worden de gemeentelijke protocollen hiervoor gevolgd. Bij uitbesteding van onderzoekstaken hanteert de Rekenkamer als uitgangspunt dat de eindverantwoordelijkheid voor en regie over het onderzoek bij de Rekenkamer ligt.

3.6 Rapportage

De Rekenkamer heeft als belangrijk uitgangspunt 'transparantie'. Ten aanzien van de rapportage betekent dit dat volstrekt helder moet zijn hoe de Rekenkamer tot haar eindoordeel komt. De rapportagefase bestaat daarom uit ten minste drie producten:

- de nota van bevindingen;
- het bestuurlijk rapport;
- het eindrapport.

Naast deze manier van rapporteren, zal de Rekenkamer waar mogelijk haar bevindingen presenteren op andere manieren die het mogelijk maken de onderzoeksresultaten makkelijk en snel te overzien.

3.7 Nota van bevindingen

Allereerst wordt een nota van bevindingen geschreven waarin de onderzoeksbevindingen en analyses worden beschreven. De data worden afgewogen tegen het eventuele normenkader dat door de Rekenkamer bij de opzet van het onderzoek is geformuleerd. Bevindingen worden met concrete voorbeelden onderbouwd.

3.8 Ambtelijk hoor en wederhoor

Overeenkomstig de Verordening op de Rekenkamer legt de Rekenkamer haar concept nota van bevindingen, dan wel relevante delen daaruit, voor aan de verantwoordelijk ambtelijk leidinggevende(n). Op basis van de ambtelijke reactie (het ambtelijk wederhoor) kunnen gebleken onjuistheden in de conceptversie van de nota van bevindingen worden bijgesteld. De wijze waarop de opmerkingen of voorgestelde wijzigingen zijn verwerkt, wordt schriftelijk teruggekoppeld aan verantwoordelijk ambtelijk leidinggevende(n).

De termijn waarbinnen de schriftelijke, ambtelijke reactie aan de Rekenkamer dient te zijn verzonden, wordt door de Rekenkamer bepaald en bedraagt maximaal twee weken. Na verwerking van de ambtelijke reactie stelt de Rekenkamer de definitieve nota van bevindingen vast.

De termijn waarbinnen de schriftelijke reactie van het college van B&W aan de Rekenkamer dient te zijn verzonden, wordt door de Rekenkamer bepaald en bedraagt maximaal twee weken.

3.9 Bestuurlijk rapport

Op basis van de bevindingen die zijn gerapporteerd in de nota van bevindingen, formuleert de Rekenkamer in het bestuurlijk rapport haar conclusies en aanbevelingen. De Rekenkamer streeft naar een korte, bondige bestuurlijke rapportage met eventueel bijlagen met achtergrondinformatie. De aanbevelingen bevatten geen concrete verbetertrajecten maar oplossingsrichtingen, waarmee de Gemeenteraad in gelegenheid wordt gesteld tot een afgewogen besluit komen. Op deze wijze blijven de taken van de Gemeenteraad (kaders stellen en controleren) en de Rekenkamer (de Gemeenteraad ondersteunen bij het uitvoeren van zijn controlerende en kaderstellende taak) goed gescheiden.

3.10 Bestuurlijk hoor en wederhoor

Overeenkomstig de Verordening op de Rekenkamer kan de Rekenkamer het bestuurlijk rapport voorleggen aan het college van B&W voor het bestuurlijk hoor en wederhoor. Dit wederhoor richt zich niet meer op de onderzoekbevindingen, maar op de daaruit afgeleide conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer. De termijn waarbinnen de schriftelijke reactie van het college van B&W aan de Rekenkamer dient zijn te verzonden, wordt door de Rekenkamer bepaald en bedraagt in principe twee weken.

3.11 Eindrapport met nawoord Rekenkamer

Het eindrapport bestaat uit de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer, een integrale weergave van de reactie van het college van B&W en het nawoord van de Rekenkamer. De conclusies van de Rekenkamer worden in het eindrapport toegelicht op basis van de vastgestelde nota van bevindingen. Het eindrapport van de Rekenkamer bestaat in beginsel uit de volgende:

- Inleiding met aanleiding en inhoud van het onderzoek, opzet en leeswijzer van het rapport
- Conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer met samenvattende toelichtingen op basis van de bevindingen uit de nota van bevindingen;
- Bestuurlijke reactie van het college van B&W;
- Nawoord van de Rekenkamer;
- Bijlagen.

3.12 Publicatie

Het eindrapport wordt in de huisstijl van de Rekenkamer opgemaakt en met Gemeenteraadsvoorstel digitaal verstuurd aan de Gemeenteraad. Nadat het eindrapport aan de Gemeenteraad is verstuurd, wordt het aan het college van B&W, het directieteam, de griffie, de verantwoordelijk ambtelijk leidinggevende(n) en de betrokken ambtenaren gestuurd. Door het rapport in de huisstijl van de Rekenkamer te publiceren, wordt de eindverantwoordelijkheid van de Rekenkamer voor het rapport benadrukt.

3.13 Persbericht

De Rekenkamer beslist per onderzoek of er een persbericht wordt opgesteld. Indien dit gebeurt, wordt het persbericht met het rapport meegestuurd aan alle betrokkenen.

Het persbericht wordt, in overleg met de communicatieadviseur van de griffie, geschreven door de secretaris-onderzoeker en vastgesteld door de Rekenkamer. Wanneer er sprake is van een persbericht wordt de pers ingelicht over de publicatie van het rapport nádat alle betrokkenen het eindrapport en het persbericht hebben ontvangen. Daarnaast wordt het persbericht gepubliceerd op de gemeentepagina in het lokale huis-aan-huisblad, Gemeente Nieuws Lingewaard. De pers wordt door de voorzitter van de Rekenkamer te woord gestaan, of in overleg met de voorzitter door een van de leden of de secretaris - onderzoeker. Na openbaarmaking van het eindrapport door verzending ervan aan de Gemeenteraad worden het eindrapport, de aanbiedingsbrief aan de Gemeenteraad, de nota van bevindingen, en het persbericht op de website van de Rekenkamer geplaatst.

3.14 Gemeenteraadsbehandeling

In de Verordening op de Rekenkamer is vastgelegd dat eindrapport naar de griffie, vergezeld van een door de Rekenkamer opgesteld Gemeenteraadsvoorstel. De griffie zorgt doorgeleiding naar de Gemeenteraad. De Rekenkamer geeft voor de behandeling in de Gemeenteraad een presentatie over het onderzoek. Hierbij wordt de Gemeenteraad in de gelegenheid gesteld vragen te stellen. Bij de politieke behandeling van het onderzoek in de Gemeenteraad is de Rekenkamer niet betrokken.

3.15 Gemeenteraadsvoorstel

Op grond van de Gemeentewet heeft de Rekenkamer de bevoegdheid de Gemeenteraad naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek voorstellen te doen. Hiermee wordt een betere doorwerking van het eindrapport bevorderd. De Rekenkamer maakt naar aanleiding van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen een Gemeenteraadsvoorstel om de doorwerking van haar onderzoek te bevorderen. Na de behandeling van het Gemeenteraadsvoorstel van de Rekenkamer stelt de griffie een concept-Gemeenteraadsbesluit op. Vervolgens worden het rapport, het Gemeenteraadsvoorstel van de Rekenkamer en het concept-Gemeenteraadsbesluit van de griffie doorgestuurd naar de procedurecommissie.

3.16 Agendering in de Gemeenteraad

In de Verordening op de Rekenkamer is vastgelegd dat de griffie zorgt voor doorgeleiding van het definitieve rapport met Gemeenteraadsvoorstel naar de Gemeenteraad.

De Gemeenteraad neemt het rapport en bijbehorend Gemeenteraadsvoorstel uiterlijk vier maanden na ontvangst door de griffie in behandeling. De secretaris-onderzoeker onderhoudt contact met de griffie over de vermoedelijke datum. De Rekenkamer kan geen invloed uitoefenen op de wijze waarop het Rekenkamerrapport geagendeerd wordt door de Gemeenteraad. Elk Rekenkamerrapport wordt in principe informatief, meningsvormend en besluitvormend behandeld, maar de procedurecommissie kan besluiten het rapport direct ter besluitvorming aan de Gemeenteraad aan te bieden.

Politieke behandeling

De politieke behandeling van het Rekenkamerrapport start met de informatieve behandeling van het rapport tijdens de inforonde van de Gemeenteraad. Tijdens deze informatieve vergadering geeft de voorzitter of één van de leden van de Rekenkamer een korte presentatie over de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer. Daarna hebben de fractieleden de mogelijkheid om vragen aan de Rekenkamer te stellen over de inhoud en de conclusies en aanbevelingen van het rapport. Bij deze vergadering is ook de voorzitter van de Rekenkamer en de secretaris-onderzoeker aanwezig voor het beantwoorden van onderzoekstechnische vragen.

Na de informatieve behandeling wordt het rapport meningsvormend besproken tijdens een politieke avond. De Rekenkamer heeft hierbij geen rol. De agendacommissie kan besluiten de informatieve en meningsvormende behandeling van het Rekenkamerrapport tegelijkertijd te laten plaatsvinden. In de besluitvormende Gemeenteraadsvergadering besluit de Gemeenteraad welke aanbevelingen van de Rekenkamer worden overgenomen en welke acties door het college van B&W of de Gemeenteraad zelf ondernomen moeten worden naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer. Met een besluit van de Gemeenteraad wordt het Rekenkamerrapport vastgesteld.

Bijlage 1

REGLEMENT VAN ORDE EN VERGADERING

Rekenkamer gemeente Lingewaard

Vastgesteld 21 oktober 2024

Op grond van artikel 81i van de Gemeentewet, stelt de Rekenkamer als volgt vast:

Artikel 1 De vergaderingen, beslotenheid en geheimhouding

1. De vergaderingen van de Rekenkamer worden in beslotenheid gehouden tenzij de Rekenkamer anders besluit. De vergaderstukken van de Rekenkamer zijn niet openbaar.
2. De rapporten die de Rekenkamer uitbrengt, alsmede het onderzoeksplan en jaarverslag zijn openbaar.
3. De leden van de Rekenkamer houden de informatie over de lopende onderzoeken en zaken die in de vergaderingen zijn besproken geheim. Deze geheimhouding geldt tevens voor de secretaris-onderzoeker en eventuele anderen die de vergaderingen bijwonen. Communicatie over onderzoeken loopt, tenzij anders afgesproken, via de voorzitter.
4. De Rekenkamer vergadert in de regel minimaal 6 keer per jaar en zo vaak als nodig, met uitzondering van de vakantieperiode in de zomer. Wanneer de omstandigheden daartoe aanleiding geven kan de voorzitter extra vergaderingen uitschrijven.
5. De voorzitter stelt de voorlopige agenda voor de vergaderingen van de Rekenkamer vast.
6. De leden ontvangen de agenda en de bijbehorende stukken zoveel mogelijk uiterlijk een week en maximaal drie dagen voor de vergadering.
7. Indien noodzakelijk kan de voorzitter besluiten voorafgaand aan de vergadering een aanvullende agenda en stukken toe te zenden.
8. Een lid dat verhinderd is de vergadering bij te wonen, laat dit zo spoedig mogelijk voor aanvang van de vergadering aan de secretaris-onderzoeker weten.
9. Bij verhindering van meer dan de helft van de leden, wordt de vergadering geannuleerd of verplaatst.
10. Een lid dat later bij de vergadering aansluit of vóór de sluiting de vergadering verlaat, laat dit vooraf aan de secretaris-onderzoeker weten. Hiervan maakt de secretaris-onderzoeker melding in het verslag.

Artikel 2 Overige deelnemers

De Rekenkamer vergadert in beslotenheid, behalve wanneer anders wordt besloten. De voorzitter kan, na overleg met de leden van de Rekenkamer, een of meer derden uitnodigen om (een deel van de) vergadering bij te wonen en aan de beraadslagingen deel te nemen.

Artikel 3 Besluiten

1. Alle besluiten van de Rekenkamer worden genomen bij meerderheid van stemmen, waarbij unanimiteit wordt nagestreefd. Bij stakende stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.
2. De taken van de voorzitter worden bij diens afwezigheid, dan wel wanneer de voorzitter terugtreedt ter vermijding van (de schijn van) belangenverstremgeling, uitgevoerd door de plaatsvervangend voorzitter.
3. De Rekenkamer kan, indien geen inhoudelijke behandeling noodzakelijk is, buiten de vergadering besluiten nemen, met dien verstande dat het besluit unaniem dient te zijn.

Artikel 4 Verslaglegging

1. In het verslag van de vergadering wordt de aanwezigheid van de leden vermeld, de namen van de afwezige leden, een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest en de zakelijke conclusie van het besprokene.
2. De secretaris-onderzoeker zorgt zo spoedig mogelijk na afloop van de vergadering voor een concept-verslag ervan en stuurt deze rond voor commentaar. De leden reageren zo spoedig mogelijk op het concept-verslag. Het concept-verslag wordt met eventuele wijzigingen de eerstvolgende vergadering vastgesteld.
3. Bij verhindering van de secretaris-onderzoeker wijst de voorzitter een vervanger aan.

Artikel 5 opdrachtgeverschap

Onderzoekers die door de Rekenkamer worden ingehuurd tekenen waar nodig een geheimhoudingsverklaring of verwerkingsovereenkomst. De Rekenkamer streeft ernaar onderzoekers al in de offerte contractueel geheimhouding te laten beloven.

Artikel 6 Onderzoeksprotocol

De Rekenkamer stelt een onderzoeksprotocol op waarin wordt vastgelegd wat de werkwijze is van de Rekenkamer bij de uitvoering van onderzoeken.

Artikel 7 Budget

De secretaris-onderzoeker treedt op als budgethouder van het budget voor de Rekenkamer.

Artikel 8 Slotbepalingen

1. In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist de Rekenkamer.
2. Het Reglement van orde en vergadering wordt gepubliceerd op de website van de Rekenkamer en ter kennisneming toegezonden aan de Gemeenteraad.

Bijlage 2

GEDRAGSCODE

Rekenkamer gemeente Lingewaard

Vastgesteld 21 oktober 2024

Algemene bepalingen

1. Deze gedragscode geldt voor de leden van de Rekenkamer Lingewaard.
2. In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in de vergadering van de Rekenkamer.
3. Indien een lid de gedragscode schendt dan kan de Rekenkamer besluiten hiervan melding te maken bij de Gemeenteraad en het lid op grond hiervan voor te dragen voor ontslag.
4. In gevallen waarbij sprake kan zijn van belangenverstrengeling of de schijn van belangenverstrengeling kan optreden, zal het betreffende lid zich niet met het onderzoek bezighouden.
5. Een Rekenkamerlid, secretaris of extern ingehuurd onderzoeker vermijdt politiek of persoonlijk gedrag, dat aan het gezag van de Rekenkamer schade kan toebrengen.

Werkzaamheden en relaties

6. Een lid van de Rekenkamer vervult geen nevenfuncties waarbij strijdigheid bestaat of kan ontstaan met de onafhankelijkheid van de Rekenkamer. De leden maken tijdig aan de overige leden en de secretaris melding van wijzigingen in (neven)functies die zij bekleden. Deze worden op de gemeentelijke website vermeld. De leden van de Rekenkamer besluiten over mogelijke onverenigbaarheid.
7. De leden maken melding van betrokkenheid bij een organisatie, zodra hem of haar gebleken is dat de Rekenkamer daarmee een relatie onderhoudt, van plan is te onderhouden of heeft onderhouden. Een lid van de Rekenkamer dat familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de commissie, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
8. Indien een lid van de Rekenkamer in de openbaarheid treedt namens de Rekenkamer, dan vertegenwoordigt hij de Rekenkamer en geen andere organisatie. Hij is gehouden dit duidelijk te communiceren. Andersom geldt dat indien een lid van de Rekenkamer in de openbaarheid treedt namens een andere organisatie dan mag hij gewag maken van het lidmaatschap van de Rekenkamer, als maar duidelijk is dat niet namens de Rekenkamer wordt gesproken.

Informatie

9. Een lid van de Rekenkamer gaat zorgvuldig en correct om met informatie waarover hij uit hoofde van zijn functie beschikt.
10. Een lid van de Rekenkamer wendt de in de uitoefening van zijn functie verkregen informatie niet aan anders dan voor algemeen belang.

Geschenken en uitnodigingen

11. Een lid van de Rekenkamer maakt geen gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor privédoeleinden.
12. Een lid van de Rekenkamer neemt geen geschenken, geld, faciliteiten of uitnodigingen aan. De onafhankelijke positie van het commissielid mag nimmer ter discussie komen te staan door het ontvangen van geschenken, geld of uitnodiging.

Bijlage 3

De Rekenkamer en de AVG

3.1 Rekenkamer gemeente Lingewaard en de AVG

Op 25 mei 2018 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. In dit document verwoordt de Rekenkamer hoe zij zich aan de AVG en de uitvoeringswet houdt.

3.2 Functionaris Gegevensbescherming (FG)

De gemeente Lingewaard heeft een FG benoemd voor alle organen van de gemeente Lingewaard, dus ook voor de Rekenkamer.

3.3 Persoonsgegevens verwerkt door Rekenkamer Lingewaard

Rekenkamer Lingewaard verwerkt alleen persoonsgegevens in het kader van haar onderzoeken. Over het algemeen zijn dat slechts namenlijstjes van respondenten, met emailadressen en telefoonnummers. Deze worden zorgvuldig opgeslagen in de beveiligde omgeving van de gemeente Lingewaard en volledig geanonimiseerd verwerkt in de rapporten. Per onderzoek zal beoordeeld worden welke persoonsgegevens worden verwerkt en of aanvullende maatregelen (zoals bijvoorbeeld een Data protection impact assessment) nodig zijn. De Rekenkamer mag deze gegevens verwerken op basis van artikel 182 van de gemeentewet en artikel 6 a, e van de AVG.

De Rekenkamer Lingewaard leeft het privacy- en beveiligingsbeleid van de gemeente Lingewaard na, zoals wordt verwoord in *Kader voor privacy gemeente Lingewaard* (zaaknummer 2015-05-01322, documentnummer 2015.0.048.253), *Beleid voor informatiebeveiliging 2015-2018* (zaaknummer 2014-12-01293, documentnummer 2014.0.121.202) en *Informatiebeveiligingsarchitectuur Gemeente Lingewaard*. Ook in het geval van een (vermoedelijke) datalek handelt de Rekenkamer overeenkomstig de procedure van de gemeente Lingewaard en meldt het (vermoedelijke) beveiligingsincident via het formulier op intranet (<http://intranet1.lingewaard.local/formulieren>).

Als voor het onderzoek van de Rekenkamer een privacyverklaring noodzakelijk of gewenst is, baseert de Rekenkamer zich op de verklaring van de gemeente <https://www.lingewaard.nl/privacybeleid>. In het geval dat de Rekenkamer haar onderzoek laat uitvoeren door een derde partij, die ook persoonsgegevens verwerkt, legt zij in de offerte vast dat de derde partij de persoonsgegevens niet voor eigen doelen mag verwerken. De verwerker mag alleen met toestemming van de Rekenkamer een subverwerker inschakelen.

Tot slot is Rekenkamer Lingewaard zich bewust dat de personen waarvan zij persoonsgegevens verwerkt rechten hebben met betrekking tot onder andere doel, inzage, correctie, verwijdering en beperking van de persoonsgegevens.

Bijlage 4

CONCEPT ROOSTER VAN AFTREDEN

naam lid

de heer R. Duifhuizen
mevrouw T. Evers
de heer H.M.P. Groenen
mevrouw L. Hegeman
de heer J.H.H. Jeurissen
de heer H. Klein Middelink
De heer J.H. van Oort

einde benoemingstermijn	aftreden
December 2029	
December 2029	
December 2029	
December 2029	
December 2029	
December 2029	
December 2029	